

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 684/3
Podgorica, 02.07.2019. godine

Na osnovu člana 139, 140, 141 i 143 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. **Privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o.**, emiteru opšteg komercijalnog televizijskog programa „**Televizija Vijesti**“, izriče se **upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera **jer je**, u okviru programskog sadržaja „*Moja polisa*“ dana 18. maja 2019. godine u terminu od 13:39:40 do 13:59:04 sati (19 minuta 24 sekunde), emitovao prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije, propustio da oglašavanje (telepromociju) učini prepoznatljivim i odvojenim od ostalih programskih sadržaja i posebnim promotivnim upućivanjem direktno podsticao na kupovinu usluga sponzora emisije.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - 1) emitovanja prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije (član 85 stav 1 Zakona o elektronskim medijima i član 13 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama ("Sl. list CG", br. 36/11));
 - 2) kršenja obaveze da telepromocija, kao vid oglašavanja, mora biti lako prepoznatljiva i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojena od ostalih programskih sadržaja, što je predviđeno članom 89 stav 1 Zakona o elektronskim medijima i članom 37 stav 1 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama);
 - 3) kršenja uslova da sponzorisan programi ne smiju direktno podsticati na kupovinu ili iznajmljivanje robe ili usluga, naročito posebnim promotivnim upućivanjem na tu robu i usluge, što je propisano članom 95 stav 1 tač. 2 Zakona o elektronskim medijima i članom 61 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama.
3. Nalaže se privrednom društvu „Televizija Vijesti“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasa emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „Televizija Vijesti“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o. dužno je da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u programu „Televizija Vijesti“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru televizijskog programa 'Televizija Vijesti' upozorenje, jer je dana 18.05.2019. godine u okviru programskog sadržaja 'Moja Polisa' emitovao neoznačenu telepromociju, odnosno, jer je propustio da oglašavanje učini lako prepoznatljivim i odvojenim od ostalih programskih sadržaja. Pored toga, u emisiji je vršeno direktno podsticanje na kupovinu usluga sponzora, što je zabranjeno zakonom.“
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcq.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

1

Redovnim monitoringom emitovanog televizijskog programa „Televizija Vijesti“, privrednog društva „Televizija Vijesti“ d.o.o. (u daljem tekstu: emiter), konstatovano je da je dana 18. maja 2019. godine emitovan programski sadržaj o osiguranju, osiguravajućim kućama, penzijskim i investicionim fondovima „Moja polisa“, u terminu od 13:39:40 do 13:59:04 sati (19 minuta 24 sekunde). U okviru emitovanog programskog sadržaja utvrđeno je da su emitovani i segmenti koji sadrže elemente komercijalne AV komunikacije.

Imajući u vidu standarde o komercijalnim AVM komunikacijama i učešću ovih sadržaja u sklopu emitovanog programskog sadržaja „Moja polisa“, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja čl. 85 st. 1, čl. 88, čl. 89 st. 1 i čl. 95 st. 1 tač. 2 Zakona o elektronskim medijima ("Sl.list CG", br. 46/10, 40/11, 53/11, 6/13, 55/16 i 92/17, u daljem tekstu: "Zakon"), čl. 13 st. 1 i 2, čl. 37 st. 1 i čl. 61 Pravilnika o komercijalnim audiovizuelnim komunikacijama ("Sl. list CG", br. 36/11, u daljem tekstu: "Pravilnik") i tač. 2.3. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-19.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja da li je emitovanjem spornih programskih sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-684/1 od 27.05.2019.g.).

Dana 03.06.2019. godine, emiter je dostavio pisano izjašnjenje povodom navedenog zahtjeva (akt br. 02-684/2 od 03.06.2019.g.), u kom navodi da je „... emisija 'Moja polisa' dostavljena neposredno uoči emitovanja iz kog razloga nije bilo vremena da se po ustaljenoj praksi... u montaži označi plaćeni sadržaj", te da je „... kako bi se ispoštovale zakonske obaveze, ... dogovoreno da se ..., u terminu kad idu plaćeni sadržaji, pušta inserter 'telepromocija'... Medjutim nastao je problem sa softverom na emitovanju koji je onemogućio ... da insertuju oznaku za plaćeni program... pa problem blagovremeno nije mogao biti otklonjen iz razloga što je emitovanje emisije već bilo u toku".

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- televizijsko oglašavanje je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva emitovanje bilo kojeg oblika obavještenja, uz određenu naknadu ili radi samopromovisanja, od strane pravnog ili fizičkog lica, a koje ima za cilj da predstavi i skrene pažnju na određeni proizvod, uslugu, uključujući nepokretnosti, prava, obaveze, odnosno da motiviše potrošače da koriste, odnosno kupe taj proizvod ili uslugu, uz finansijsku naknadu (član 8 stav 1 tačka 14 Zakona).
- prikrivena komercijalna audiovizuelna komunikacija je predstavljanje riječima ili slikama robe, usluga, imena, zaštitnog znaka ili aktivnosti proizvođača roba ili pružaoca usluga u radijskim i/ili TV programima kada je cilj takvog predstavljanja oglašavanje i moglo bi dovesti javnost u zabludu u vezi sa njegovom prirodom. Takvo se predstavljanje naročito smatra namjernim ako je izvršeno u zamjenu za plaćanje ili za sličnu naknadu (član 8 stav 1 tačka 15 Zakona);
- sponzorstvo je komercijalna audiovizuelna komunikacija koja podrazumijeva učešće fizičkog ili pravnog lica, koje se ne bavi djelatnošću pružanja AVM usluga, niti proizvodnjom audiovizuelnih radova, u finansiranju radijskih i/ili televizijskih programa, s ciljem da promoviše svoje ime, zaštitni znak, ugled, aktivnosti, proizvode ili usluge (član 8 stav 1 tačka 17 Zakona).
- telepromocija je oblik oglašavanja tokom prenosa programa pri čemu se pravi pauza u dotadašnjem toku uredničkog sadržaja, a voditelj preuzima ulogu prezentera određenih proizvoda ili usluga (član 4 st. 1 al. m) Pravilnika).
- komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva i može biti u obliku radijskog i televizijskog oglašavanja, telešopinga, sponzorstva i plasmana proizvoda (član 88 Zakona).
- radijsko i televizijsko oglašavanje i telešoping moraju biti lako prepoznatljivi i audio, vizuelno i/ili prostorno odvojeni od ostalih programskih sadržaja (Član 89 stav 1 Zakona i član 37 stav 1 Pravilnika).

- sponzorisanе AVM usluge i programi ne smiju direktno podsticati na kupovinu ili iznajmljivanje robe ili usluga, naročito posebnim promotivnim upućivanjem na tu robu i usluge (Član 95 stav 1 tač. 2 Zakona i član 61 Pravilnika).

Na osnovu uvida u snimak emitovanog sadržaja, kao i izjašnjenja emitera može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je je, dana 18. maja 2019. godine, emitovao emisiju „*Moja polisа*“ u terminu od 13:39:40 do 13:59:04 sati (19 minuta 24 sekunde). U pitanju je specijalizovana emisija o osiguranju, osiguravajućim kućama, penzijskim i investicionim fondovima, produkcijske kuće „Freelance“ iz Beograda, Republika Srbija, izvršna produkcija „Televizija Vijesti“. Autor i urednik emisije bio je g. Miroslav Alavanja, a novinarka g-đa Marija Racković.

Na početku programskog sadržaja, na punom ekranu, emitovan je crveno obojeni krug sa bijelo ispisanim slovima latinice PP i pisano obavještenje: „*Program koji slijedi sadrži plasiranje proizvoda*“, a nakon toga i grafička insertacija u donjem desnom uglu ekrana: GENERALNI SPONZOR: „*GRAWE osiguranje*“ a.d.

U prvom dijelu emisije predstavljeni su, od strane izvršne direktorice „Grawe osiguranja“ a.d. g-đe Maje Pavličić, elementi polise osiguranja (podaci o ugovaraču, iznos osigurane sume, godišnje premije, spisak opštih i posebnih uslova i sl.).

U 05:02 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Novinarka (OFF): „*Kao lider na tržištu osiguranja na kojem posluju već deceniju i po „Grawe“ izuzetno značajne rezultate bilježi i u prvom kvartalu 2019. – te. Uspješno poslovanje podrazumijeva i da raste broj zaključenih ugovora, a poruka klijentima je, kaže Pavličić, da se staraju o svojim polisama.*“

U nastavku je emitovana video izjava g-đe Maje Pavličić.

Maja Pavličić: „*Izuzetno smo zadovoljni. Mi, znači, imamo produkciju koja je u odnosu na prošli kvartal veća za 40 odsto. Premije su veće za sedam odsto u odnosu na isti kvartal prošle godine. Prošle godine smo mi, recimo, u novembru mjesecu zaključili 40 hiljaditi ugovor. Znači, i taj broj ugovora, naravno, da raste, raste broj aktivnih ugovora...*“

Kao pokrivalice za navedeni dio sadržaja korišćeni su snimci zabilježeni tokom rada zaposlenog osoblja u osiguravajućoj kući, uz krupno kadriranje hemijske na kojoj je istaknut logo i natpis „GRAWE“, kao i dokumenti na kojima se vidi logo osiguravajućeg društva. Takođe su korišćeni snimci zabilježeni u trenutku zaključivanja ugovora, prilikom kojeg je u pozadini na ekranu lap top-a bio vidljiv logo „Grawe“ osiguranja.

U nastavku je bilo riječi o proslavi koju je, 12. maja, povodom dana „Grawe“ osiguranja organizovala osiguravajuća kuća.

U 07:49 minutu od početka emitovanog programskog sadržaja slijedi:

Novinarka (OFF): „*Na koktelu povodom slave ‘Grawe’ osiguranja pitali smo prisutne zvanice šta misle o ovoj osiguravajućoj kompaniji i gdje vide ‘Grawe’ osiguranje u budućnosti?*“

Izjave su bile afirmativnog karaktera, između ostalih: „...Dobra osiguravajuća kuća, ovaj, da, pruža sigurnost i veiki kvalitet što se tiče životnog osiguranja i svi ostalih osiguranja koja nude...“, zatim „...To je jedan stabilan, stabilan, ovako, učesnik na tržištu osiguranja...“, kao i „...Smatram da je budućnost ‘Grawe-a’ velika, inače, već su stvorili veliku prošlost, mislim da će biti velika i budućnost, zbog toga što je ovakav vid osiguranja neophodan...“

Tokom opisanog dijela emisije nije bilo obavještenja ili oznake o komercijalnoj AV komunikaciji.

U drugom dijelu emisije, o elementima polise, razgovarano je i sa g. Andrijom Pešićem, direktorom prodaje „*Wiener Städtische*“ osiguranja.

Tokom razgovora, na stolu je bio prisutan promo materijal (zastavica i kalendar), a iza sagovornika baner sa prepoznatljivim logom osiguravajućeg društva. Kao pokrivalice za navedeni dio teksta korišćena su dokumenata na kojima se vidi logo osiguravajućeg društva, kao i spoljašnji dio objekta, uz krupno kadriranje natpisa: „*Život - Wiener Städtische Vienna insurance group.*“

2. Ne dovodeći u pitanje pravo emitera da u tematskoj emisiji (kroz konkretne primjere) govori o elementima polise osiguranja (podaci o ugovaraču, iznos osigurane sume, godišnje premije, spisak opštih i posebnih uslova i sl.), u prvom dijelu programskog sadržaja voditeljka daje informacije kojima promotivno upućuje na sponzora i njegovu uslugu, navodeći postignute rezultate, pri tom direktno podstičući gledaoce da postanu klijenti osiguravajuće kuće („Kao lider na tržištu osiguranja na kojem posluju već deceniju i po 'Grawe' izuzetno značajne rezultate bilježi i u prvom kvartalu 2019. – te. Uspješno poslovanje podrazumijeva i da raste broj zaključenih ugovora, a poruka klijentima je... da se staraju o svojim polisama...“). Promotivnim upućivanjem na proizvod (uslugu) sponzora, emiter je prekršio član 95 stav 1 tačka 2 Zakona i čl. 61 Pravilnika, koji zabranjuju da sponzorisane AVM usluge i programi direktno podstiču na kupovinu ili iznajmljivanje robe ili usluga, naročito posebnim promotivnim upućivanjem na tu robu i usluge.
3. U nastavku ovog dijelu emisije je data i izjava predstavnice „Grawe“ osiguranja, koja je jasna promotivna poruka kojom je predstavljena ova firma i ukazano na njene aktivnosti i usluge, a sve sa ciljem da se motivišu korisnici da ih kupe ili koriste. Izborom pokrivalica za ovaj dio emisije i kadriranjem kojim se ističe logo i naziv firme, može se zaključiti da je namjera bila da se ovaj dio emisije iskoristi za oglašavanje kroz urednički dio emisije. Kako nije bio označen kao telepromocija, on se može posmatrati kao prikrivena komercijalna AV komunikacija, odnosno prikriveno oglašavanje, kojim se gledaoci mogu dovesti u zabludu u vezi sa njegovom prirodom.
4. Uzimajući u obzir sadržinu analiziranog programskog sadržaja i izjašnjenje emitera, može se zaključiti da je isti sadržao telepromociju, kao vid oglašavanja odnosno komercijalne audiovizuelne komunikacije, koja nije bila jasno označena i na taj način prepoznatljiva (kao što je propisano članom 89 stav 1 Zakona i članom 37 stav 1 Pravilnika). Emiter svojim izjašnjenjem potvrđuje prisustvo ovakvog vida oglašavanja i izostanak njegovog označavanja. Činjenica da je izostanak nastao iz tehničkih problema kad je već počelo emitovanje programa, predstavlja olakšavajuću okolnost, ali ne može osloboditi emitera odgovornosti za kršenje obaveze da komercijalna audiovizuelna komunikacija mora biti jasno prepoznatljiva.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-19 od 21.07.2011. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter emitovanjem predmetnog programskog sadržaja prekršio čl. 85 st. 1, čl. 89 st. 1 i čl. 95 st. 1 tač. 2 Zakona, čl. 13 st. 1, čl. 37 st. 1 i čl. 61 Pravilnika i tač. 2.3. i 7.1. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-19 u dijelu zabrane emitovanja prikrivene komercijalne audiovizuelne komunikacije i direktnog podsticanja na kupovinu proizvoda sponzora programa posebnim promotivnim upućivanjem na taj proizvod, kao i obaveze da telepromocija, kao vid oglašavanja, bude jasno prepoznatljiva.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „Televizija Vijesti“ sa standardima definisanim u Zakonu, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Televizija Vijesti“ d.o.o.
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva

